

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **L. D.** zastoupená JUDr. Milanem Paláčkem, advokátem se sídlem Praha 1, Národní 27, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 10. 2008, č. j. 64 Az 41/2007 - 49,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 10. 2008, č. j. 64 Az 41/2007 - 49, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 16. 4. 2007, č. j. OAM-1-327/VL-20-11-2007 (dále též „napadené rozhodnutí“), žalované Ministerstvo vnitra zamítlo, jako zjevně nedůvodnou, žádost žalobkyně o udělení azylu podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného podala žalobu, kterou Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 13. 10. 2008, č. j. 64 Az 41/2007 - 49, zamítl.

V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že z žádosti, vlastnoručně psaného odůvodnění této žádosti i z obsahu protokolu o pohovoru vyplynulo, že žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu proto, že chce uniknout z dosahu soukromých osob, kvůli jejichž výhrůžkám se obává návratu do vlasti. Jako další důvod uvedla, že si

chce v České republice zlegalizovat svůj pobyt a získat peníze na splácení dluhů, které jí vznikly z údajného manka. Z hlediska takto uplatněných důvodů žádosti se krajský soud ztotožnil s názorem žalovaného, že ani jeden z nich nelze podřadit pod některou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14 zákona o azylu. Soud tak uzavřel, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze ve snaze zůstat v České republice. Pokud jde o skutkový stav věci, krajský soud uvedl, že před vydáním rozhodnutí měla žalobkyně možnost se vyjádřit k jeho podkladům a navrhnout jejich doplnění. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že si žalovaný opatřil řadu podkladů, že vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a dále i to, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí a jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů. K námitce týkající se absence výroku o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu soud uvedl, že v případě zamítnutí žádosti pro zjevnou nedůvodnost by takový výrok byl nadbytečným.

Rozsudek napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností, v níž uplatnila důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) až d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Rozsudku krajského soudu stěžovatelka vytýká především nezákonnost [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] s tím, že ze strany žalovaného došlo k porušení § 3b odst. 2, § 10 odst. 5 a § 22 odst. 1 zákona o azylu, neboť se stěžovatelkou bylo od počátku jednáno v jazyce ruském a nikoli v jazyce mateřském. I když stěžovatelka s používáním ruského jazyka souhlasila, učinila tak pouze proto, že jí bylo žalovaným naznačeno, že toto prohlášení podepsat musí. To se týkalo i některých dalších předložených písemností, tentokrát v českém jazyce, kde bylo mj. uvedeno, že stěžovatelka nežádá tlumočníka, neboť česky rozumí. Tím došlo ke zkreslení některých skutečností, které v žádostí o azyl a v průběhu správního řízení uvedla. Dále stěžovatelka souhlasí s tím, že v pohovoru dne 14. 4. 2007 uvedla, že Moldavsko opustila mj. kvůli problémům se soukromými osobami, jež jí a posléze i její dceři vyhrožovaly kvůli manku, avšak není pravdou, že by to byl hlavní motiv odchodu do České republiky. Rovněž není pravdou, že by se stěžovatelka nesnažila vyhledat pomoc proti vyděračům u státních orgánů Moldavské republiky. Naopak, na orgány místní policie se obrátila, a to dokonce opakovaně. Byla však odbyta s tím, že je žena a musí takové zacházení vydržet, nebo si ochranu zajistit sama. Jiné policejní orgány zase žádaly nemalý úplatek, aby se věcí vůbec začaly zabývat. Když to stěžovatelka odmítla, byla opět se svým trestním oznámením odmítnuta s poukazem na to, že je pouze žena, nemá žádná práva a ať se snaží pracovat a vydělat si na zaplacení dluhu nebo na úplatek. Také jí bylo vyhrožováno, že stížnost na postup policie bude mít za následek, že sama policie se postará o to, aby si stěžovatelku vyděrači našli. Z obavy o svůj život proto odjela do České republiky, neboť se obávala, že nemá ve své vlasti šanci na dostatečnou ochranu před agresivitou vyděračů. Z tohoto důvodu zde také požádala o azyl. V této souvislosti poukazuje na § 2 odst. 7 a § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, které považuje jednoznačně aplikovatelné i na její věc.

Další okruh námitek spadá do stížních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatelka uvádí, že správní řízení bylo vedeno manipulativně tak, aby její odchod z Moldavska byl vysvětlen jen obavami z kriminální činnosti vyděračů a snahou o

legalizaci pobytu v České republice. Bylo jí dokonce poskytnuto poučení v tom smyslu, že se jedná o dostatečné důvody pro udělení azylu, že není třeba uvádět všechny důvody a souvislosti a že žalovaný ví nejlépe, co zahrnout do příslušných zápisů. Kromě toho namítá, že se jí nedostalo žádného poučení o právní úpravě mezinárodní ochrany a pobytu cizinců, jakož i o možnostech, jak těchto právních úprav využít. Další vady řízení spatřuje stěžovatelka v tom, že žalovaný nepostupoval tak, aby zjistil skutečný stav věci, v souladu s požadavky § 2 zákona o azylu, a spokojil se pouze s tvrzením o obavě stěžovatelky z vyděračů, přestože bylo ze spisu zřejmé, že stěžovatelce byla ze strany státních orgánů odepřena pomoc. Žalovaný si v tomto směru nevyžádal žádné další podklady pro zjištění, zda v Moldavské republice nedochází k porušování lidských práv, resp. shromážděné podklady (zprávy ministerstva zahraniční USA o stavu dodržování lidských práv v Moldavské republice) hodnotil jen velmi úzce se zaměřením na případné hrozby nebo nebezpečí vůči neúspěšným žadatelům o azyl a neseznámil se např. s aktuálními zprávami ČTK. Žalovaný se dále v napadeném rozhodnutí soustředil jen na to, zda důvody uváděné stěžovatelkou lze či nelze podřadit pod důvody v § 12 zákona o azylu, ale nijak tyto materiály nehodnotí ve vztahu k tomuto konkrétnímu řízení, neuvádí, co z nich zjistil, jak je zhodnotil, jaký závěr z nich ve vztahu ke konkrétní věci učinil a proč. Není proto ani jasné, proč je vůbec uvádí a v tomto směru má tedy stěžovatelka napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Žalovaný též vůbec neprověřil vyjádření stěžovatelky, že jí bylo vyhrožováno, že má odůvodněný strach z pronásledování, protože je žena (tj. z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině); je tedy s podivem, že neshledal žádný z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Žalovaný dokonce ani v místě bydliště stěžovatelky neprověřoval, zda opravdu podala oznámení na jednání soukromých osob policii. Za nepřezkoumatelný považuje stěžovatelka i výrok napadeného rozhodnutí, neboť neobsahuje žádné konkrétní důvody zamítnutí žádosti.

Závěrem poukazuje stěžovatelka i na porušení svých práv při řízení o žalobě (konkrétně § 36 s. ř. s.), tj. porušení rovnosti účastníků řízení, projevujícího se zejména v tom, že se účastníkům dostane stejné možnosti k uplatnění práv, stejného poučení o procesních právech a o povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. Nebylo respektováno právo stěžovatelky jednat v mateřském jazyce, dokonce ani rozsudek nebyl přeložen do moldavského jazyka. Soud dále převzal veškerá skutková i právní tvrzení a důvody napadeného rozhodnutí a neposoudil je z hlediska přezkoumatelnosti, čímž je naplněn kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ze všech uvedených důvodů navrhuje stěžovatelka, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Po shledání přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou, zda stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky a je tedy přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) se zdejší soud podrobně věnoval v řadě svých rozhodnutí, např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, případně v usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57 (dostupném z http://www.nssoud.cz). V rozhodnutí posledně zmiňovaném dospěl k závěru, že *„případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně*

právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. *Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti*". Právě taková zásadní procesní pochybení byla zjištěna v daném případě v postupu krajského soudu a kasační stížnost je proto přijatelná.

Jak vyplývá ze spisu krajského soudu, stěžovatelka již v žalobě namítala absenci výroku týkajícího se překážky vycestování (§ 91 zákona o azylu) v napadeném rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se již dříve vyslovil v tom smyslu, že pokud stěžovatelé namítají v žalobě, že měly být shledány překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, přestože se na jejich věc vztahuje již znění zákona o azylu po novele č. 165/2006 Sb., jíž byl § 91 zrušen, je krajský soud povinen interpretovat tuto žalobní námitku ve světle nového právního institutu, jímž byly překážky vycestování nahrazeny (byť ne zcela), a tedy přezkoumat rozhodnutí správního orgánu i z hlediska možného udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 5 Azs 83/2008 - 65, dostupný z http://www.nssoud.cz). K obsahové kontinuitě institutu překážky vycestování a doplňkové ochrany je třeba odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, dostupný z http://www.nssoud.cz, v němž zdejší soud dospěl k závěru, že „ *jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému § 91 zákona o azylu.*". Podrobnou komparaci obou institutů provedl dále Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, dostupný na www.nssoud.cz). Z tohoto rozsudku je zřejmé, že došlo k rozhojnění zákonných výluk z udělení doplňkové ochrany oproti předchozí úpravě výluk z aplikace překážek vycestování a ke změně jejich slovního vyjádření; to vše navíc ve světle eurokonformního výkladu beroucího v úvahu zejména čl. 17 směrnice Rady 2004/83/ES, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (tzv. kvalifikační směrnice), jejíž transpozice neproběhla do azylového zákona zcela korektně. Ačkoliv tedy základní filozofie obou institutů je shodná, je třeba při výkladu doplňkové ochrany věnovat pozornost všem nuancím a změnám, k nimž oproti úpravě překážek vycestování došlo.

I kdyby však stěžovatelka absenci výroku o doplňkové ochraně výslovně nenamítala, krajský soud byl povinen přihlížet z moci úřední k tomu, zda bylo o této otázce pojednáno alespoň v odůvodnění napadeného rozhodnutí a jakým způsobem. Absence takového hodnocení by pak musela být (z důvodů, o nichž bude pojednáno dále)

posouzena nutně jako nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí pro nedostatek důvodů, v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (shodně viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, publikovaného pod č. 1546/2008 Sb. NSS). O nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů lze pak hovořit zejména v situaci, kdy se správní orgán v rozhodnutí řádně nevypořádá se všemi námitkami účastníků řízení, případně své rozhodnutí neodůvodní vůbec nebo nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona. Jak plyne z rozsudku krajského soudu, ten se uvedenou námitkou nezabýval vůbec a pouze se omezil na citaci ustanovení § 14a zákona o azylu, bez jakéhokoli vztažení na konkrétní případ.

V úvaze, že nezbytnou součástí rozhodnutí podle § 16 odst. 1 zákona o azylu je i (ne)udělení doplňkové ochrany žadateli, Nejvyšší správní soud vychází z rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 Azs 96/2006 - 80 (dostupné na www.nssoud.cz) a z již citovaného rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78. V prvním z nich rozšířený senát zaujal názor, že *„ustanovení § 28 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 31. 8. 2006, je nutno vyložit tak, že pojem ´rozhodnutí o neudělení nebo odnětí azylu´ zahrnuje také rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné (§ 16 zákona). V tomto případě byl správní orgán povinen rozhodnout též o překážce vycestování*“. Rozšířený senát v tomto rozhodnutí tedy zvrátil dosavadní judikaturu správních soudů, podle níž nebyl správní orgán při vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné povinen rozhodnout výrokem o překážkách vycestování. V rozsudku zmiňovaném na druhém místě zdejší soud konstatoval, že s ohledem na skutečnost, že institut překážek vycestování byl od 1. 9. 2006 ze zákona o azylu odstraněn a „nahrazen“ (ve smyslu výše uvedené komparace) institutem doplňkové ochrany, je zřejmé, že i po této novele by měla správnímu orgánu zůstat povinnost zabývat se dodržením zásady *non-refoulement*, resp. doplňkovou ochranou, v případech zjevně nedůvodných žádostí. Změna zákonné právní úpravy, při níž dochází k dílčím změnám obsahu a rozsahu zásady *non-refoulement* v širším pojetí, avšak její základní smysl zůstává nezměněn (tedy zabránit vycestování cizince do státu, kde by mu hrozilo nebezpečí na životě, tělesné integritě či lidské důstojnosti), totiž nemůže mít za následek bezdůvodné snížení ochrany cizince oproti předcházející úpravě, kde povinnost rozhodovat o překážkách vycestování i v případě zjevně nedůvodných žádostí.

Vzhledem k výše uvedeným úvahám Nejvyšší správní soud uzavírá, že s ohledem na nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného v obligatorní otázce mezinárodní ochrany stěžovatelky byl jediným možným vyústěném žalobního řízení postup krajského soudu podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., na základě kterého měl rozhodnutí žalovaného zrušit pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Jelikož tak krajský soud neučinil, zatížil nepřezkoumatelností i své rozhodnutí, čímž naplnil důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud dále zvažoval, zda je možné, vyjádřit se, i přes shora konstatovanou nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, i k dalším kasačním námitkám. Dospěl k názoru, že takový postup možný je, neboť nepřezkoumatelností je zatížena toliko část rozsudku (potažmo rozhodnutí žalovaného) týkající se (ne)udělení doplňkové ochrany, zatímco otázka možné existence podmínek pro udělení azylu touto

vadou zatížena není (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS).

Námitka, že ze strany žalovaného došlo k účelové dezinterpretaci stěžovatelčiných tvrzení tak, aby z nich jako jediný motiv podání žádosti vyplývala snaha o legalizaci pobytu, a námitka, že se stěžovatelka na státní orgány obracela, avšak pomoc jí byla odepřena (protože je žena, případně kvůli korupčnímu prostředí), nebyly uplatněny v žalobě, ačkoliv stěžovatelce nic nebránilo tak učinit. Stejně je tomu i u tvrzené existence azylového důvodu (§ 12 zákona o azylu), spočívajícího v diskriminaci stěžovatelky podle pohlaví či rozsáhlé korupci státních orgánů. Konečně, totéž lze říci i o námitce, že žalovaný porušil ustanovení § 3b odst. 2, § 10 odst. 5 a § 22 odst. 1 zákona o azylu, neboť se stěžovatelkou nebylo jednáno v jejím mateřském jazyce, ale v jazyce ruském, resp. českém (zde má stěžovatelka na mysli zejména rozsudek krajského soudu). Tyto námitky jsou nepřípustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť jde o nové důvody tvrzené nezákonnosti rozsudku krajského soudu, které nebyly v žalobě uplatněny, ač uplatněny být mohly, a zdejší soud se jimi proto meritorně nezabýval.

Pokud jde o tvrzení, že krajský soud porušil procesní práva stěžovatelky tím, že jí neumožnil jednat v mateřském jazyce a nepřeložil ani svůj rozsudek do moldavského jazyka, zde je především vhodné zmínit, že ze správního spisu je patrné, že stěžovatelka sama podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v jazyce ruském a že proti používání tohoto jazyka ve správním řízení vznesla námitku poprvé až v řízení o kasační stížnosti. Její tvrzení proto Nejvyšší správní soud považuje za účelové. Nadto je nutno dodat, že právo účastníka řízení na tlumočníka, které je obsaženo v čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a nachází svůj zákonný odraz pro civilní a zprostředkovaně i pro správní soudnictví v § 18 odst. 2 občanského soudního řádu, není třeba vykládat extenzivně a vztahovat je na veškerou komunikaci soudu s účastníkem řízení, ale především na samotné ústní jednání před soudem, kterého se ovšem stěžovatelka nezúčastnila Zde sluší odkázat na stanovisko Ústavního soudu ze dne 25. října 2005, č. j. Pl. ÚS-st. 20/05, kde se uvádí, že: *„základní právo účastníka řízení na pomoc tlumočníka ve smyslu čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nelze rozšiřovat pomocí interpretace, resp. konkretizace čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod jako obecného ustanovení o spravedlivém řízení. Základní právo garantované čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nedopadá na písemný styk soudu s účastníky řízení a naopak. To nevylučuje, aby zákonná úprava poskytla vyšší standard.“* K otázce překladu úředních dokumentů do mateřského jazyka účastníka řízení Ústavní soud doplnil, že: *„Zásadně jde o záležitost, kterou si je povinna obstarat sama procesní strana.“*

Pokud jde o samotné posouzení důvodnosti žádosti stěžovatelky o udělení azylu, zde je nutno uvést, že stěžovatelka v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, které by byť jen naznačovaly, že byla ve vlasti vystavena pronásledování z důvodů pro azylové řízení významných (§ 12 zákona o azylu). Její argumentace byla vystavěna na tvrzení, že bezprostředním impulsem k jejímu odchodu ze země původu byla obava z nátlaku, výhružek či útoků věřitelů (někdy také označovaných pojmem „bandité“ či „vyděrači“). Nemožnost podřazení stěžovatelkou namítaných důvodů pod azylově významné důvody tak plyne především ze zjištění, že stěžovatelka nebyla pronásledována státní mocí, ale soukromými osobami. Toto pronásledování nemůže být důvodem pro

udělení azylu, pokud politický systém v zemi původu žadatele o azyl dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů. Tento závěr vyslovil Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, či v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, (dostupné z http://www.nssoud.cz). Stěžovatelka v průběhu správního řízení pouze uvedla, že jí známý policista poradil, aby se na státní orgány se svými problémy raději neobracela (viz protokol ze dne 12. 4. 2007). Vzhledem k tomu, že uvedené sdělení zjevně nemělo oficiální povahu, ale spíše jen charakter přátelské rady, nelze na jeho podkladě predikovat, že by stěžovatelce pomoc ze strany orgánů veřejné moci byla skutečně odepřena. Rovněž stěžovatelka v průběhu správního řízení ani nenaznačila, že by zmiňované problémy se soukromými osobami byly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, http://www.nssoud.cz).

Pokud se týká námitky nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, je nutno připomenout, že ve správním řízení leželo břemeno tvrzení azylově relevantních důvodů především na stěžovatelce, což odpovídá ustálené judikatuře (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 16. 9. 2005, č. j. 6 Azs 224/2004 - 37, dostupný z http://www.nssoud.cz). Za situace, kdy stěžovatelka ve správním řízení fakticky žádné azylově relevantní důvody neuváděla, nelze hovořit ani o důkazní nouzi, potřebě blíže objasnit stěžovatelkou uváděné skutečnosti, či přechodu důkazního břemene na správní orgán. Nelze se proto přiklonit k názoru, že by žalovaný byl povinen za stěžovatelku v situaci, kdy sama netvrdila, že se obrátila na státní orgány, z vlastní iniciativy ověřovat, zda se tak skutečně stalo a s jakým výsledkem. Taktéž k námitce, že krajský soud a žalovaný vycházeli pouze z obecných a neúplných informací, aniž by zohlednili konkrétní situaci stěžovatelky, lze odkázat například na závěry uvedené v rozsudku zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, (dostupný z http://www.nssoud.cz), dle kterého „*absence tvrzení azylově relevantních skutečností ze strany žadatele o azyl může být jen stěží nahrazována zjištěními správním orgánem jinak získanými (...) Pokud však žadatel o azyl žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů vystaven není (resp. nemůže mít z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach), nebo takové skutečnosti ani netvrdí, pak přes skutečnost, že pochází ze země, která je (...) problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.*

Konečně k námitce manipulativně vedeného správního řízení, v němž se stěžovatelce nedostalo náležitého poučení, lze uvést, že poučení založené ve správním spisu neobsahuje žádnou zmínku o tom, jaká tvrzení postačují k naplnění azylových důvodů (§ 12 zákona o azylu). Od žalovaného ostatně nelze ani očekávat, že bude žadatele o mezinárodní ochranu poučovat o tom, jaké skutečnosti a důvody by měli uvádět, aby se svou žádostí uspěli.

Jelikož Nejvyšší správní soud shledal rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], nezbylo mu, než rozsudkem jej zrušit a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1, věta první před středníkem s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém řízení (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2009

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu